

Aarhuška konvencija – pravna sredstva in primeri

Tina Divjak

Ključni pojmi

- Aarhuška konvencija – procesna konvencija o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti in pravnih sredstvih na področju varstva okolja
- UNECE – Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (širše kot EU)
- Odbor za presojo skladnosti z Aarhuško konvencijo ≠ sodišče

Odbor za presojo skladnosti

- Posebnost! Dostop javnosti, ne samo država proti državi (vzor: ESČP)
- 9 članov – fizičnih oseb, ne predstavnikov vlad
- Ne več kot eden iz ene države
- Predlog DČ in NVO
- Geografska porazdeljenost (Danska, Ukrajina, Gruzija, Švedska, Nizozemska, Poljska, Bolgarija, Avstrija, Kazakstan)
- Imenovani na srečanju držav pogodbenic (vsake 4 leta)

Odbor za presojo skladnosti

- Presoja: - vloge DČ (lastne, proti drugi)
 - predložitev sekretariata
 - komunikacije javnosti
- Priprava poročila o skladnosti za MOP
- Spremljanje, ocenjevanje spodbujanje implementacije in skladnosti s konvencijo

Odbor za presojo skladnosti - pristojnosti

- Poročilo o svojem delu s priporočili za MOP
- Presoja in ukrepi odbora (priporočila, strategija in časovnica doseganja skladnosti, konkretni ukrepi na podlagi komunikacije javnosti)
- Poročilo za presojo MOP – odločitev o potrebnih ukrepih za doseg skladnosti glede na konkretno vprašanje, upoštevajoč vzrok, stopnjo in pogostost neskladnosti

Ukrepi MOP

- Nasvet in pomoč posamezni DČ pri boljši implementaciji AK
- Priporočila DČ
- Navodilo DČ, naj pripravi strategijo in časovnico doseganja skladnosti
- Komunikacija javnosti – priporočila o konkretnih ukrepih
- Deklaracija neskladnosti
- Opozorilo
- Suspenz
- Drugi primerni ukrepi

Komunikacije javnosti

- Vsaka pravna ali fizična oseba ali nevladna organizacija (pooblaščenec ni potreben)
- Proti DČ – obdobje po ratifikaciji AK
- Oblike neskladnosti:
 - splošna nesposobnost uveljaviti potrebne zakonodajne, upravne in druge ukrepe za zagotovitev skladnosti
 - zakonodaja in drugi akti v neskladju s posameznimi določbami AK
 - konkretne ravnanja v nasprotju z AK

Procesne predpostavke

- Komunikacija ne sme:
 - biti anonimna
 - zlorabljeni pravice do komunikacije
 - biti očitno nerazumna
 - izven okvira AK oz. pristojnosti ACCC
 - zadevati države, ki ni država pogodbenica
 - biti proti državi z opt-out opcijo
- Izkoriščenost domačih pravnih sredstev: ni neposreden pogoj, se pa upošteva (komunikacija se upošteva, če domača pravna sredstva niso učinkovita – čas, učinek)

ACCC ne:

- Zagotavlja povračila škode
- Razveljavlja odločb nacionalnih sodišč – konkreten primer obravnava samo, če kaže na širšo neskladnost (ne vsebina, ampak POSTOPEK) – primer Kazakstan, navajanje večih primerov za ponazoritev problema - Belgija
- Razlaga oz. interpretira nacionalne zakonodaje

ACCC:

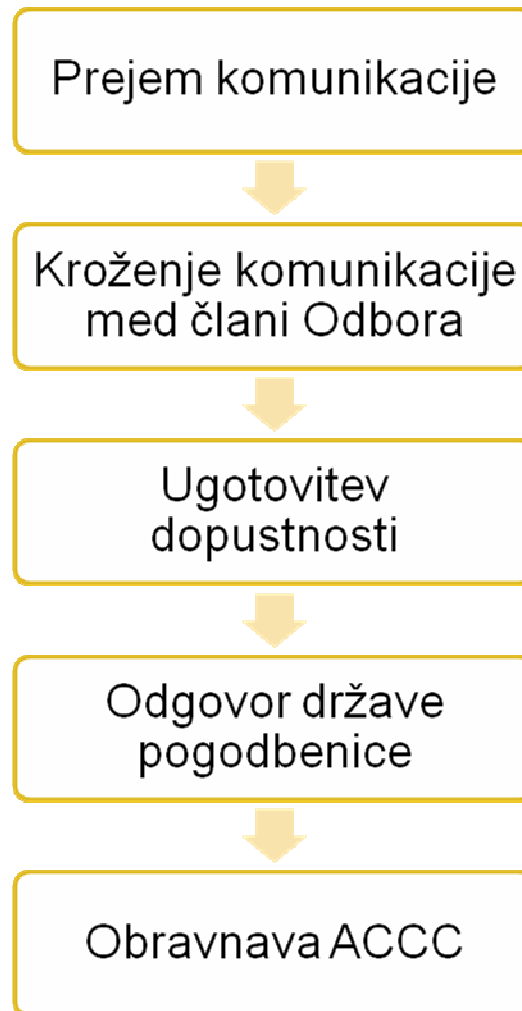
- Ugotavlja skladnost in predlaga ustrezne ukrepe – pomembno zatrdjevanje konkretne neskladnosti
- Spreminja prakso
- Oblikuje argumente
- Političen vpliv – mednarodni pritisk
- Spodbuda za aktivne NVO

Dostopnost javnosti

- Vse seje odprte za javnost, razen samega odločanja o skladnosti
- Vsi dokumenti dostopni na internetu
- Uradni jeziki: angleščina, francoščina, ruščina

Glavni koraki

Primeri

- 49 začetih primerov od 2004, na začetku večina izven EU, sedaj obratno, tudi proti EU
- Prvo opozorilo dano Ukrajini na MOP 2008, za MOP 2010 ACCC predlaga neskladnost za Španijo

Primer: dostop do pravnega varstva

- Belgija: NVO – dostop preozek, preostri kriteriji, navajajo številne primere, lokalne NVO imele dostop, ne pa tudi širše nacionalne; ACCC – večina primerov iz časa, ko Belgija še ni bila pogodbenica, če pa bi Belgija nadaljevala s to prakso, pa bi to pomenilo neskladje s konvencijo. “pravila po notranjem pravu” ≠ tako ozki pogoji, da izključijo večino NVO

Dostop do pravnega varstva EU

- Sodna praksa: samo neposreden pravni interes, zavrnilo dostop okoljskim NVO, pred in po veljavnosti AK v EU
- Komunikacija na ACCC – želijo ugotovitev ACCC, da če bo EU nadaljevala s takšno sodno prakso, bo v neskladju z AK + priporočilo, naj se sprejmejo potrebni ukrepi za spremembo sodne prakse

Koristne povezave

- <http://www.unece.org/env/pp/pubcom.htm>
- http://www.participate.org/index.php?option=com_content&view=article&id=163&Itemid=224